

Měsíčník MZV ČR vydává Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci u příležitosti Evropského roku pro rozvoj 2015

Milé čtenářky, milí čtenáři,

dovolte mi nejprve vám popřát všechno nejlepší do nového roku 2015 a přivítat vás na stránkách měsíčníku Ministerstva zahraničních věcí k zahraniční rozvojové spolupráci. V říjnu 2012 Evropský parlament ve své rezoluci navrhl, aby byl rok 2015 vyhlášen **Evropským rokem pro rozvoj (EYD2015)**, neboť považoval za potřebné zvyšovat povědomí široké veřejnosti o významu a směřování rozvojové spolupráce Evropské unie, jakož i její roli v rámci globálního udržitelného rozvoje. V dubnu 2014 pak konkrétní návrh rozhodnutí Evropský parlament schválil a Rada EU jej poté přijala. Ministerstvo zahraničních věcí ČR tuto iniciativu jako aktivní hráč na poli rozvojové spolupráce přivítalo a podpořilo.

Proč byl vybrán právě letošní rok? Je totiž přelomovým milníkem, kdy vyhodnocujeme plnění osmi Rozvojových cílů tisíciletí. Zároveň se EU v rámci Organizace spojených národů podílí na formulaci nové globální rozvojové agendy po roce 2015 včetně nových cílů udržitelného rozvoje.

Domnívám se, že tato iniciativa je vhodnou příležitostí k tomu, aby Ministerstvo zahraničních věcí pravidelně informovalo širokou i odbornou českou veřejnost o tématech týkajících se rozvojové spolupráce, v níž se dlouhodobě intenzivně angažuje. Proto jsme se rozhodli v letošním roce spustit tento informační projekt, který je určen členům Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci, státní správě, nevládnímu a soukromého sektoru, studentům i široké veřejnosti. Pokud si najde své publikum a osvědčí se, budeme s jeho vydáváním pokračovat. Představíme vám úspěchy české rozvojové spolupráce a přiblížíme aktivity Evropské unie v této oblasti.

Do iniciativy EYD2015 se zapojily členské státy EU, které budou včetně České republiky ve spolupráci s neziskovým a soukromým sektorem i dalšími partnery pořádat aktivity zacílené zejména na osvětovou a vzdělávací činnost. Věřím, že se letos díky této iniciativě občané ČR dozvědí více o smyslu a přínosech rozvojové spolupráce, jež povede k jejich zvýšenému zájmu i podpoře českého, respektive unijního úsilí v partnerských zemích.

Lubomír Zaorálek,
ministr zahraničních věcí ČR

OBSAH:

Úvodní slovo
ministra
zahraničních věcí

Priority zahraniční
rozvojové
spolupráce ČR
v roce 2015

Evropský rok pro
rozvoj 2015 byl
zahájen

TÉMA MĚSÍCE:
Evropa a svět

Výsledky šetření
EUROBAROMETR
za Českou
republiku ze září
2014

Nejblíží akce MZV
k rozvojové
spolupráci

Česká rozvojová agentura (ČRA) je orgánem MZV ČR pro plnění úkolů v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce ČR, zejména pro přípravu a realizaci projektů v rozvojových zemích.

Věděli jste, že Česká rozvojová agentura pomáhá při politické, ekonomické a sociální transformaci?

- Experti ze Státního veterinárního ústavu se podílejí na školení a certifikaci **bosenských** laboratoří pro vývoz zemědělských výrobků na trh EU v rámci projektu *FARMA*.
- 64 moldavských pedagogů získalo nové znalosti v oblasti inkluzivního vzdělání a 44 dětí se speciálními potřebami v **Moldavsku** bylo integrováno do předškolního vzdělávacího procesu.
- Česká republika je partnerem chráněné krajinné oblasti Tuško (**Gruzie**), kde pomáhá v oblasti ochrany životního prostředí, solární energie, dostupnosti zdravotnické péče a rozvoje turistiky.
- Češi vybavili a vyškolili potápěčskou jednotku **Bosny a Hercegoviny** pro forenzní práci pod vodní hladinou.

Priority rozvojové spolupráce ČR

V roce 2015 bude rozvojová spolupráce směřovat především do pěti prioritních zemí s programem spolupráce - do **Afghánistánu, Bosny a Hercegoviny, Etiopie, Moldavska a Mongolska**.

Rozvojová spolupráce bude probíhat také v zemích, ve kterých jsou potřebné a žádoucí rozsáhlejší rozvojové aktivity ČR - v tzv. projektových zemích, jimiž jsou **Gruzie, Kambodža, Kosovo, Palestinská autonomní území, Srbsko** a rovněž i v **Zambii**, kde probíhají potřebné kroky k zajištění udržitelnosti probíhajících i končících projektů.

Ve srovnání s rokem 2014 dojde za účelem zvyšování účinnosti projektů k omezení počtu sektorů v jednotlivých prioritních zemích. Největší objemy budou i nadále poskytovány na projektové aktivity v sektorech voda a sanitace, zemědělství a energetika.

Na realizaci projektů v prioritních zemích je v gesci České rozvojové agentury (ČRA) vyčleněna částka 374 mil. Kč. Celkově bude letos na projekty vynaloženo obdobně jako v minulých letech zhruba 500 mil. Kč.

Kromě projektů budou prostředky v roce 2015 poskytnuty rovněž na stipendia pro studenty z rozvojových zemí, na vysílání učitelů na vysoké školy v těchto zemích, na pomoc uprchlíkům, na humanitární pomoc apod.

Prioritní země rozvojové spolupráce České republiky	
Programové země	Afghánistán Bosna a Hercegovina Etiopie Moldavsko Mongolsko
Projektové země	Gruzie Kambodža Kosovo Palestina Srbsko Zambie

PŘÍKLADY ÚSPĚŠNÝCH REALIZÁTORŮ

Realizátor české rozvojové spolupráce zvítězil ve výběrovém řízení agentury OSN

Společnost DEKONTA, a.s. uspěla mezi silnou konkurencí ve výběrovém řízení vyhlášeném Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO). Kontrakt převyšující 1 mil. USD zajistí realizaci projektu *"Bezpečnostní opatření a odstranění nebezpečných chemických odpadů v Moldavsku"*. Projekt probíhá od prosince 2014 do září 2015 a pomůže Moldavsku s likvidací 450 tun pesticidních látek, které byly dosud skladovány v lokalitě *Pascani*, vzdálené 24 km od hlavního města Kišiněv. Po identifikaci a kategorizaci budou nebezpečné látky odborně zabaleny a s patřičnou notifikací následně přepraveny ke konečné termické likvidaci v zahraničí.

DEKONTA navazuje na dlouholeté působení v Moldavsku v rámci rozvojové spolupráce ČR. V rámci projektů ČRA byly nebezpečné pesticidy již odstraněny ve třech lokalitách (*Gradinița, Clocușna a Ciobalaccia*) a v dalších čtyřech práce pokračují (*Singerei, Calarasi, Rezina a Orhei*).

Obyvatelé vesnic v okolí skladů si výsledky české pomoci velmi pochvalují, neboť se prokazatelně snížily negativní dopady na jejich zdraví a zároveň se zlepšily podmínky pro rozvoj podnikání v celé oblasti.

Je zřejmé, že zkušenosti z regionu spolu s referencemi české zahraniční rozvojové spolupráce byly základem úspěchu v mezinárodním tendru a umožnily tak pokračování působení firmy DEKONTA v Moldavsku. Kromě kvalitní nabídky a referencí k výsledku přispělo i koordinované působení Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva zemědělství a Stálého zastoupení ČR při FAO v Římě. Jedná se o mimořádný úspěch, neboť jen malé množství českých subjektů dosud získalo možnost poskytovat služby přímo OSN.

Evropský rok pro rozvoj 2015 byl zahájen

Spolu s novým rokem začal také Evropský rok pro rozvoj 2015 (EYD2015). Jedná se o vůbec první evropský rok, který se zaměřuje na vnější aktivity Evropské unie a na úlohu Evropy ve světě. V rámci EYD2015 budou pořádány akce na evropské, národní, regionální a místní úrovni, do kterých se může zapojit každý.

EYD2015 byl oficiálně zahájen dne 9. ledna v Rize předsedou Evropské komise Jeanem-Claudem Junckerem. Po slavnostním zahájení se konala odborná konference zaměřená na roli EYD2015 v podpoře dialogu o výsledcích, přínosech a výzvách zahraniční rozvojové spolupráce, prostředcích implementace budoucí agendy Post-2015 a její orientace na dobré vládnutí, inkluzivní a odpovědné instituce pro udržitelný rozvoj.

V rámci cyklu Kapuscinski Development Lectures následovala přednáška Homiho Kharase, bývalého dlouholetého experta Světové banky a současného zástupce ředitele programu globální ekonomiky a rozvoje v americkém think-tanku Brookings Institution.

Akce v rámci EYD 2015

Na začátku března se v Rize uskutečnila konference k problematice rovnosti žen a mužů, v květnu dvacetikilometrový běh Bruslem a během celého roku např. celoevropská kreativní video-soutěž pod názvem „Zářící hvězdy Evropy“.

Každý měsíc roku bude věnován speciálnímu tématu: leden se zaměří na pozici Evropy ve světě, únor na vzdělávání, březen bude věnován otázkám rovnosti pohlaví a duben bude měsícem zdraví.

Více informací o Evropském roce pro rozvoj 2015 naleznete na webové stránce <https://europa.eu/eyd2015/cs>.

Hlavní cíle Evropského roku pro rozvoj 2015

- informovat občany** o rozvojové spolupráci EU a členských států s důrazem na její výsledky;
- podporovat přímé zapojení**, kritické myšlení a aktivní zájem občanů EU a zúčastněných stran o rozvojovou spolupráci i při tvorbě a provádění politik;
- zvýšit informovanost o přínosech rozvojové spolupráce EU** nejen z hlediska příjemců, ale také občanů EU, a dospět k pochopení provázanosti politik v oblasti rozvoje, jakož i podpořit smysl pro společenskou odpovědnost, solidaritu a příležitosti ve stále více vzájemně provázaném světě.

TÉMA MĚSÍCE: Evropa a svět

Evropská unie aktivně působí ve většině zemí světa. Jejich 139 delegací v partnerských zemích poskytuje neocenitelný zdroj informací o místních podmínkách. Každý den přispívají k budování pevných a trvalých partnerství, někdy i za nesmírně obtížných a nebezpečných podmínek.

Evropská unie je největším poskytovatelem zahraniční rozvojové pomoci na světě.

Rozvojová politika Evropské unie (EU) nikdy nebyla významnější a účinnější. Této politice se daří šířit evropské hodnoty a získávat pro EU vliv a uznání. V roce 2014 pokračovala EU v politické a finanční podpoře celosvětového rozvoje. **Na vnější rozvojovou pomoc vyčlenila významnou částku, a to zhruba 15 miliard EUR.**

Rozvojová pomoc EU pomáhá přibližně 150 zemím světa, od Afghánistánu až po Zimbabwe.

V souladu s Agendou pro změnu – plánem Evropské komise na rozvojovou politiku s velkým dopadem, jenž se soustředí na pomoc zemím a lidem, kteří ji nejvíce potřebují, – jsou hlavními příjemci této pomoci země s nízkými příjmy a nejméně rozvinuté země.

Zahraniční rozvojová pomoc EU se těší podpoře více než 80 % evropských občanů a je jedinečná svým silným zaměřením na chudobu. Její součástí je však i závazek nechat rozhodovat partnerské země a zajistit, aby poskytování pomoci probíhalo co nejúčelněji.

Hlavní politická poselství EYD2015:

Evropská unie je globální hráč, který se vypořádává se současnými výzvami.

Ve stále více propojeném světě prospívá zahraniční rozvojová spolupráce EU jak občanům EU, tak lidem v našich partnerských zemích.

Myslete globálně, jednejte s ohledem na místní podmínky. Vaše jednání může přispět ke změně.

**náš svět
naše důstojnost
naše budoucnost**

AKTUÁLNĚ Z BRUSELU

Na zasedání Rady EU pro zahraniční věci ve formátu ministrů pro rozvoj, které proběhlo 12. prosince 2014 v Bruselu, se ministři věnovali aktuálnímu dění v zahraniční rozvojové spolupráci, především globální rozvojové agendě po roce 2015, tématu migrace a epidemii ebola. Šéfové delegací rovněž podepsali Dohodu o hospodářském partnerství EU se zeměmi západní Afriky. Náměstek ministra zahraničních věcí Martin Tlapa, který vedl českou delegaci, zdůraznil nezbytnost předcházet nucené migraci z rozvojových zemí např. pomocí bezpečnostní politiky, přímou pomocí na místě, rozvojovou spolupráci, budováním kapacit v rozvojových zemích a prostřednictvím obchodní politiky EU vůči těmto zemím.

Dne 27. listopadu 2014 se v Bruselu uskutečnil další ze série seminářů "Projekty vnější spolupráce EU", tentokrát zaměřený na sektor energetiky. Seminář byl určen zejména konzultantům a podnikatelům v sektoru energetiky, včetně obnovitelných zdrojů.

Výsledky šetření EUROBAROMETR ze září 2014 za Českou republiku¹

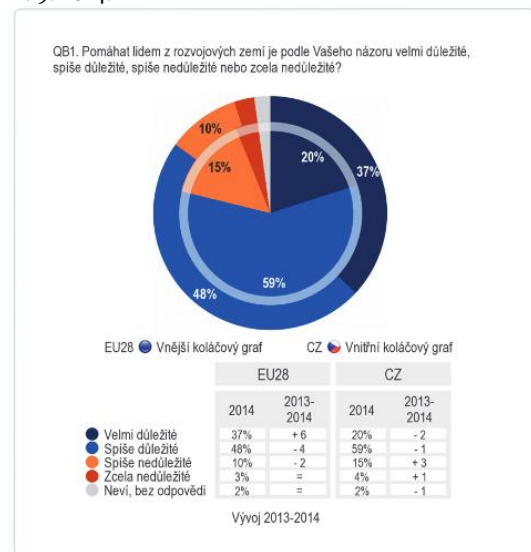
V září 2014 se uskutečnilo pravidelné šetření názorů občanů EU na rozvojovou pomoc. Podle výsledků šetření se ukázalo, že respondenti v ČR vykazují v průměru méně pozitivní postoj k rozvojové pomoci než respondenti z celé EU. Čeští respondenti patří k těm, kteří jsou nejvíce rezervovaní, pokud jde o důležitost pomoci lidem v rozvojových zemích. Pouze 52 % z nich souhlasí s tím, že boj proti chudobě v rozvojových zemích by měl být jednou z hlavních priorit EU.

Evropané nejčastěji za nejpálčivější problémy pro budoucnost rozvojových zemí považují zdraví (39 %), mír a bezpečnost (36 %) a vzdělání (34 %); situace v České republice je však odlišná: respondenti zde jako problém vidí spíše vodu a hygienická zařízení (37 %), zajištění potravin a zemědělství, ale také mír a bezpečnost (v obou případech 36%).

Respondenti v České republice se také oproti evropskému průměru méně často osobně zapojují do pomoci rozvojovým zemím (22 % ve srovnání se 34 % jako průměrem EU) a jsou také méně ochotní platit více za potraviny a produkty z rozvojových zemí (36 % oproti 49 %).

V celé EU mají mladší respondenti (ve věku 15–24 let) obecně pozitivnější postoj k rozvojové problematice než jejich starší spoluobčané (od 25 let). Tento trend není v České republice tak patrný, ačkoli mladší respondenti s vyšší pravděpodobností považují dárcovství (78 % oproti 69 %), dobrovolnictví (86 % oproti 75 %) a oficiální rozvojovou pomoc (82 % oproti 71 %) za účinnou. Celkově se tedy zdá, že mladí respondenti mají v oblasti rozvojové problematiky stejné názory a postoje jako starší respondenti.

¹ Počet rozhovorů v ČR: 1.019, období dotazování: 13. - 22. 9. 2014.

Nejblíží akce MZV k rozvojové spolupráci

28. ledna 2015 – Zasedání Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci

Uskuteční se další z pravidelných zasedání Rady pro ZRS, jakožto orgánu zajišťujícího meziresortní koordinaci a koherenci mezi cíli a prioritami ZRS a ostatními nástroji vládní politiky v rozsahu daném statutem schváleným vládou. Vedle zástupců resortních ministerstev, krajů a obcí v ní zasedají i zástupci podnikatelů, neziskových organizací a dalších institucí. Radě pro ZRS předsedá náměstek ministra zahraničních věcí Martin Tlapa.

18. února 2015 – Setkání náměstka ministra M. Tlapy s novináři k Evropskému roku pro rozvoj 2015

Náměstek ministra pořádá setkání s novináři, kde bude prezentovat Evropský rok pro rozvoj 2015 spolu s prioritami ZRS ČR na rok 2015. ORS také představí Rámcovou pozici ČR ke globální rozvojové agendě Post-2015. Setkání se zúčastní i vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR Jan Michal a vedoucí Informačního centra OSN v ČR Michal Broža.

25. března 2015 – Seminář k výkaznictví ODA – OECD a MZV ČR

ORS MZV s experty ze sekretariátu OECD připravuje seminář ke statistickému výkaznictví oficiální rozvojové pomoci (ODA), který se bude zabývat aktuálními pravidly výkaznictví ODA a novými trendy, jež souvisejí s novou agendou post 2015.